



Uitwerking kerndoel 7 Nederlandse taal

Tussendoelen en leerlijnen Nederlandse taal

Primair onderwijs

In samenwerking met het expertisecentrum Nederlands

Enschede, 1 juni 2006

De school streeft ernaar dat het onderwijs zo wordt ingericht dat kinderen:

- **kennis en inzicht verwerven,**
- **vaardigheden ontwikkelen,**
- **houdingen ontwikkelen, met betrekking tot:** informatie en meningen vergelijken en beoordelen in geschreven teksten

KERNDOEL	Omschrijving:	Toelichting:
	Kerdoel 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.	Bij dit kerndoel gaat het erom dat leerlingen de informatie die ze verworven hebben bij het lezen van teksten (zie kerndoel 4 en 6) kunnen vergelijken en beoordelen. Dit kerndoel houdt in dat leerlingen: - feitelijke informatie van meningen onderscheiden - informatie en meningen uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken - informatie en meningen uit teksten kritisch beschouwen - de informatie en meningen op hun waarde beoordelen

	Groep 1/2	Groep 3/4	Groep 5/6	Groep 7/8
INHOUD	Aanbod van teksten: informatieve prentenboeken, krantenknipsels (vooral foto's met onderschrift) informatie uit verschillende teksten (globaal) met elkaar vergelijken	Aanbod van teksten: informatieve teksten - <i>kritisch lezen van informatie:</i> - bepalen welke informatie wel/niet belangrijk is, in relatie tot eigen kennis - <i>informatie beoordelen:</i> - proberen aan te geven waarom die informatie belangrijk is (koppelen aan studerend leesdoel)	Aanbod van teksten: informatieve en betogende teksten als groep 3/4 + - <i>kritisch lezen van informatie:</i> - informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken - <i>informatie beoordelen:</i> - het waarheidsgehalte van berichten proberen te bepalen - <i>kritisch lezen van meningen en opvattingen:</i>	Aanbod van teksten: Informatieve en betogende teksten - als groep 5/6 + - <i>informatie beoordelen</i> - informatie op waarde schatten, ondermeer in relatie tot de bron - informatie op internet kritisch selecteren, mede met het oog op betrouwbare en minder betrouwbare bronnen - oordelen of een website al dan niet geschikt en betrouwbaar is als bron - <i>kritisch lezen van meningen en opvattingen:</i>

	Groep 1/2	Groep 3/4	Groep 5/6	Groep 7/8
			<ul style="list-style-type: none"> - meningen herkennen (vooral meningen die expliciet zo worden aangeduid, bijvoorbeeld met behulp van signaalwoorden als 'ik vind' en later ook meningen die impliciet in een mondelinge tekst voorkomen (dus niet met behulp van duidelijke signaalwoorden) - onderscheid tussen feiten en meningen herkennen - meningen uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken - <i>meningen beoordelen:</i> - mening(en) uit de tekst vergelijken met eigen mening - aangeven of je het wel of niet eens bent met de mening(en) uit de tekst - argumenten ter ondersteuning van de eigen mening geven - onderscheid tussen feiten en meningen zelf aanbrengen 	<ul style="list-style-type: none"> - argumenten voor een mening analyseren en vergelijken met de eigen mening - technieken om te overreden in reclameteksten herkennen
ACTIVITEITEN	<p>Wat doen de kinderen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen bekijken, samen met de leraar, verschillende boeken en praten over verschillen en overeenkomsten, bijvoorbeeld: wat gebeurt er in het ene boek en in het andere boek? • Ze bekijken, samen met de leraar, verschillende foto's in kranten of tijdschriften en bespreken wat er op de foto's te zien is; ze gaan daarbij in op verschillen en overeenkomsten 	<p>Wat doen de kinderen?</p> <p>Als groep 1/2 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen bekijken, samen met de leraar, verschillende soorten boeken/teksten over eenzelfde onderwerp en praten over de verschillen. De kinderen werken bijvoorbeeld aan een thema en hebben daar boeken/teksten bij verzameld. De boeken/teksten hebben allemaal te maken met hetzelfde thema, maar belichten het 	<p>Wat doen de kinderen?</p> <p>Als groep 3/4 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen herkennen de verschillen tussen informatieve en betogende teksten en de bedoelingen van de auteurs steeds beter. Ze krijgen meer zicht op de kenmerken van de verschillende soorten teksten. Zo zien ze in dat in betogende teksten de mening van de schrijver een belangrijke rol speelt, terwijl die in informatieve teksten meestal minder 	<p>Wat doen de kinderen?</p> <p>Als groep 5/6 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen lezen kritisch, ontdekken onjuistheden en tegenstrijdigheden in een tekst. Ze stellen zich bij het lezen telkens vragen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> . is de informatie wel relevant? . is de informatie betrouwbaar? . is dit een mening of een feit? . wat vind ik van deze mening? . wat doe ik met deze informatie?

	Groep 1/2	Groep 3/4	Groep 5/6	Groep 7/8
		<p>op een andere manier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze vergelijken zelfgeschreven teksten over eenzelfde onderwerp. Ze leren hiermee dat je als auteur voor een eigen invulling van een onderwerp kunt kiezen. • Ze vertellen wat ze van een tekst vinden. Ze leren ook dat anderen een andere mening over een tekst kunnen hebben. 	<p>expliciet aan de orde is. Ze leren ook dat een schrijver van betogende teksten (bijvoorbeeld een advertentietekst) de lezer via argumenten probeert te overtuigen en tot actie probeert over te halen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze vergelijken gevonden informatie uit verschillende bronnen met elkaar. • Ze geven een waardeoordeel over de inhoud van een tekst. • Ze kijken, met de leraar, kritisch naar boodschappen in krant, reclamdrukwerk en op internet en gaan na wat de bedoeling van de auteur is. • Ze bespreken met elkaar of iets een mening of een feit is. • Ze vertellen wat ze van een boek/tekst vinden en illustreren dit aan de hand van voorbeelden en argumenten. • Ze vergelijken hun mening met de mening in de tekst en formuleren een eigen mening. 	<p>Ze denken zelfstandig na over het waarheidsgehalte van berichten. Ze gaan na of iets een mening of een feit is en of het uit betrouwbare bron komt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze kijken kritisch naar boodschappen in krant, reclamdrukwerk en op internet en gaan na wat de bedoeling van de auteur is en wat voor technieken en argumenten hij gebruikt. • Ze gaan bij een website na of de informatie uit betrouwbare bron komt. • Ze geven in eigen woorden weer wat hen in een tekst wel en niet bevalt.
ACTIVITEITEN	<p>Wat doet de leraar?</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leraar zorgt voor verschillende soorten boeken en teksten in de klas. • Hij praat met de kinderen over de verschillen tussen boeken/teksten en laat kinderen verschillen ontdekken. 	<p>Wat doet de leraar?</p> <p>Als groep 1/2 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leraar stimuleert dat kinderen met elkaar praten over de verschillen tussen boeken/teksten. Hij helpt kinderen om de verschillen te zien tussen verschillende soorten boeken/teksten en om te kunnen beoordelen welke teksten ze geschikt vinden om mee te werken, bijvoorbeeld voor het maken van een informatief boekje. 	<p>Wat doet de leraar?</p> <p>Als groep 3/4 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leraar bespreekt met de kinderen de functies en tekstenmerken van informatieve en betogende teksten. • Hij stimuleert dat kinderen de informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken en er een waardeoordeel over geven. • Hij bekijkt met de kinderen boodschappen in kranten, reclamdrukwerk en op internet en 	<p>Wat doet de leraar?</p> <p>Als groep 5/6 +</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leraar stimuleert dat kinderen een kritische houding ten aanzien van teksten ontwikkelen, onder andere door zichzelf altijd bepaalde vragen te stellen bij het lezen. • Hij bekijkt met de kinderen boodschappen in kranten, reclamdrukwerk en op internet en bespreekt met ze wat de bedoeling is van de auteur en hoe je kunt

	Groep 1/2	Groep 3/4	Groep 5/6	Groep 7/8
		<ul style="list-style-type: none"> Hij bespreekt met de kinderen wat ze van een tekst vinden. 	<p>bespreekt met ze wat de bedoeling is van de auteur en welke technieken en argumenten de auteur gebruikt om lezers te overtuigen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hij bespreekt of iets een mening of een feit is en leert kinderen het onderscheid te maken hiertussen. Hij stimuleert dat kinderen hun mening geven over een tekst en die ook kunnen beargumenteren. Hij verwoordt zelf regelmatig wat hij van bepaalde informatie vindt; of hij het relevant vindt, betrouwbaar, een mening of een feit. 	<p>beoordelen of de informatie betrouwbaar is.</p>
DOORKIJKJES				

	Groep 1/2	Groep 3/4	Groep 5/6	Groep 7/8
DOORKLIC BIJ BEGRIPPEN				